

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ അയോധ്യാകാണ്ഡേ

॥ ചതുർനവതിതമഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ചതുർനവതിതമഃ സർഗഃ ॥

ശ്രീരാമഃ സീതാം ചിത്രകൂടശോഭാമദർശയത്

ദീർഘകാലോഷിതസ്തസ്മിൻ

ഗിരൗ ഗിരിവരപ്രിയഃ |

വൈദേഹ്യാഃ പ്രിയമാകാക്ഷൻ

സ്വം ച ചിത്തം വിലോഭയൻ || 2.94.1 ||

അഥ ദാശരഥിശ്ചിത്രം

ചിത്രകൂടമദർശയത് |

ഭാർയാമമരസങ്കാശഃ

ശചീമിവ പുരന്ദരഃ || 2.94.2 ||

ന രാജ്യഭ്രംശനം ഭദ്രേ

ന സുഹൃദ്ഭിർവിനാഭവഃ |

മനോ മേ ബാധതേ ദൃഷ്ട്വാ

രമണീയമിമം ഗിരിം || 2.94.3 ||

പശ്യേമമചലം ഭദ്രേ

നാനാദ്വിജഗണായുതം |

ശിഖരൈഃ ഖമിവോദ്വിന്ധേ -

രധാതുമദ്ഭിർവിഭൂഷിതം || 2.94.4 ||

കേചിദ് രജതസങ്കാശാഃ
 കേചിത് ക്ഷതജസന്നിഭാഃ |
 പീതമാഞ്ജിഷ്ഠവർണാശ്ച
 കേചിൻമണിവരപ്രഭാഃ || 2.94.5 ||

പുഷ്പാർകകേതകാഭാശ്ച
 കേചിജ്ജ്യാതീരസപ്രഭാഃ |
 വിരാജന്ത്യേചലേന്ദ്രസ്യ
 ദേശാ ധാതുവിഭൂഷിതാഃ || 2.94.6 ||

നാനാമൃഗഗണൈർദ്വീപി -
 തരക്ഷ്യക്ഷഗണൈർവൃതഃ |
 അദുഷ്ടൈർഭാത്യയം ശൈലോ
 ബഹുപക്ഷിസമാകുലഃ || 2.94.7 ||

ആമ്രജംബുസനൈർലോധ്രൈഃ
 പ്രിയാലൈഃ പനസൈർധവൈഃ |
 അങ്കോലൈർഭവൃതിനിശൈഃ -
 രബിർവതിനുകവേണുഭിഃ || 2.94.8 ||

കാശ്മരയാരിഷ്ടവരണൈ -
 ര്മധുകൈസ്തീലകൈരപി |
 ബദ്രയാമലകൈർനീപൈ -
 രവേത്രധൻവനബീജകൈഃ || 2.94.9 ||

പുഷ്പവദ്ഭിഃ ഫലോപേതൈ -
 ശ്ചായാവദ്ഭിർമനോരമൈഃ |
 ഏവമാദിദിരാകീർണ്ണഃ
 ശ്രീയം പുഷ്യത്യയം ഗിരിഃ || 2.94.10 ||

ശൈലപ്രസ്ഥേഷു രമ്യേഷു
 പശ്യമാൻ കാമഹർഷണാൻ |
 കിന്നരാൻ ദ്വന്ദ്വശോ ഭദ്രേ
 രമമാണാൻ മനസ്വിനഃ || 2.94.11 ||

ശാഖാവസകുതാൻ ഖഡ്ഗാംശു
 പ്രവരാഞ്ചയംബരാണി ച |
 പശ്യ വിദ്യാധരസ്ത്രീണാം
 ക്രീഡോദ്യേശാൻ മനോരമാൻ || 2.94.12 ||

ജലപ്രപാതൈരുദ്ഭവൈഃ -
 ര്നിഷ്പന്യൈശ്ച ക്വചിത് ക്വചിത് |
 സ്രവദ്ഭിർഭാത്യയം ശൈലഃ
 സ്രവൻമദ ഇവ ദ്വിപഃ || 2.94.13 ||

ഗുഹാസമീരണോ ഗന്ധാൻ
 നാനാപുഷ്പഭവാൻ ബഹുൻ |
 പ്രാണതർപണമഭ്യത്യ
 കം നരം ന പ്രഹർഷയേത് || 2.94.14 ||

യദീഹ ശരഭോഽനേകാ -
 സ്ത്വയാ സാർധമനിന്ദിതേ |
 ലക്ഷ്മണേന ച വത്സ്യാമി
 ന മാം ശോകഃ പ്രധർഷതി || 2.94.15 ||

ബഹുപുഷ്പഫലേ രമ്യേ
 നാനാദ്വിജഗണായുതേ |
 വിചിത്രശിഖരേ ഹൃസ്വിമിൻ
 രതവാനസ്മി ഭാമിനി || 2.94.16 ||

അനേന വനവാസേന

മമ പ്രാപ്തം ഫലദ്വയം |

പിതൃശ്ചാനുൺയതാ ധർമേ

ഭരതസ്യ പ്രിയം തമാ || 2.94.17 ||

വൈദേഹി രമസേ കച്ചി -

ച്ചിത്രകൂടേ മയാ സഹ |

പശ്യന്തീ വിവിധാൻ ഭാവാൻ

മനോവാക്കായസമ്മതാൻ || 2.94.18 ||

ഇദമേവാമൃതം പ്രാഹു

രാജന്തി രാജർഷയഃ പരേ |

വനവാസം ഭവാർത്ഥായ

പ്രേത്യ മേ പ്രപിതാമഹാഃ || 2.94.19 ||

ശിലാഃ ശൈലസ്യ ശോഭന്തേ

വിശാലാഃ ശതശോഭിതഃ |

ബഹുലാ ബഹുലൈർവർണ്ണൈ -

ർനീലപീതസിതാരുണ്ണൈഃ || 2.94.20 ||

നിശി ഭാന്ത്യചലേന്ദ്രസ്യ

ഹുതാശനശിഖാ ഇവ |

ഓഷധ്യഃ സ്വപ്രഭാലക്ഷ്മ്യാ

ഭ്രാജമാനാഃ സഹസ്രശഃ || 2.94.21 ||

കേചിത് ക്ഷയനിഭാ ദേശാഃ

കേചിദുദ്യാനസന്നിഭാഃ |

കേചിദേകശിലാ ഭാന്തി

പർവതസ്യാസ്യ ഭാമിനി || 2.94.22 ||

ഭിത്തേവ വസുധാം ഭാതി
 ചിത്രകൂടഃ സമുത്ഥിതഃ |
 ചിത്രകൂടസ്യ കൂടോഽയം
 ദൃശ്യതേ സർവതഃ ശുഭഃ || 2.94.23 ||

കുഷ്ഠസ്ഥഗരപുന്നാഗ -
 ഭൂർജപത്രോത്തരച്ഛദാൻ |
 കാമിനാം സ്വാസ്തരാൻ പശ്യ
 കുശേശയദലായുതാൻ || 2.94.24 ||

മൃദിതാശ്ചാപവിദ്ധാശ്ച
 ദൃശ്യന്തേ കമലസ്രജഃ |
 കാമിഭിർവനിതേ പശ്യ
 ഫലാനി വിവിധാനി ച || 2.94.25 ||

വസ്ത്രൗകസാരാം നലിനീ -
 മതീത്യേവോത്തരാൻ കുരുൻ |
 പർവതശ്ചിത്രകൂടോഽസൗ
 ബഹുമുലഫലോദകഃ || 2.94.26 ||

ഇമം തു കാലം വനിതേ വിജഹ്രിവാം -
 സ്ത്രയാ ച സീതേ സഹ ലക്ഷ്മണേന ച |
 രതിം പ്രപത്സ്യ കുലധർമവർധിനീം
 സതാം പഥി സ്വൈർനിയമൈഃ പരൈഃ സ്ഥിതഃ || 2.94.27 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 അയോധ്യാകാണ്ഡേ ചതുർനവതിതമഃ സർഗഃ ||